

Impact organisatie

De Omgevingswet komt er natuurlijk vooral [voor onze burgers en de bedrijven](#). Zij hebben direct belang bij wat er in Weert gebeurt, op hun eigen terrein en in hun omgeving. Zij zijn de gebruikers en de klanten van de fysieke leefomgeving. Zij ondervinden dus direct en indirect de voordelen van de omgevingswet. Dat betekent, dat zij:

- meer betrokken worden bij beleid, plannen en regels;
- meer de mogelijkheid krijgen om met eigen oplossingen te komen;
- meer mogelijkheden krijgen om dingen te doen, waarvoor geen vergunning meer nodig is;
- sneller een besluit krijgen op hun aanvraag om een vergunning;
- digitaal meer zaken kunnen regelen en betere informatie krijgen.

[De Omgevingswet gaat uit van een grotere vrijheid, maar ook van een grotere verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven](#). Vergunningen worden vaak vervangen door algemene regels. Als je je daar aan houdt heb je geen vergunning meer nodig, maar dan moet je je wel aan die regels houden.

In dit plan van aanpak richten we ons vooral op wat de gemeentelijke organisatie van Weert moeten doen om dat mogelijk te maken. Iedereen die zich nu bezig houdt met de fysieke leefomgeving, krijgt direct te maken met de nieuwe Omgevingswet. De wet gaat over de fysieke leefomgeving en de activiteiten die daar gevolgen voor hebben of kunnen hebben. De fysieke leefomgeving omvat de gebouwde en de natuurlijke omgeving en gaat in ieder geval over: bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur en cultureel erfgoed. Iedereen, die nu iets doet op het gebied van ruimtelijke ordening, bouwen, milieu, openbare ruimte en infrastructuur, water, natuur, monumenten en erfgoed krijgt er mee te maken. De gevolgen gaan over het hele proces van beleid en uitvoering, alle vormen van beleid en uitvoering krijgen er mee te maken. [Het systeem, het beleid en de inhoud, de processen, de taken en verantwoordelijkheden veranderen](#).

Ieders zorg en inzet voor de fysieke leefomgeving blijven natuurlijk behouden. Een van de uitgangspunten is, dat de kwaliteit van onze leefomgeving ten minste op gelijk niveau moet blijven. [De kunst is om 'ons werk' beter, sneller en transparanter te doen](#) en de Omgevingswet biedt daarvoor een beter systeem aan. In het begin is het voor een deel zoeken en proberen. We moeten het omgevingsrecht voor Weert opnieuw in beleid, regels en processen vastleggen. Het is zeker niet zo, dat alle beleid en regels helemaal opnieuw bedacht moeten worden. Wat goed is, blijft behouden en wordt opgenomen in de omgevingsvisie, een programma, beleidsregels of het omgevingsplan. [We zijn al voortdurend bezig de dienstverlening te verbeteren, de Omgevingswet vraagt van ons om een tandje bij te zetten](#).

Gaat de Omgevingswet het veel eenvoudiger maken? Het omgevingsrecht als systeem wordt in ieder geval duidelijker en beter: alle regels bij elkaar en op elkaar afgestemd. We krijgen meer mogelijkheden en meer afwegingsruimte. [Sommige milieunormen blijven hard, anderen worden zachter en meer inwisselbaar](#). We mogen de regels van ruimtelijke ordening globaler maken en regelen wat het doel is zonder het middel voor te schrijven. We krijgen dus meer mogelijkheden en speelruimte, maar de verplichting om regels en besluiten goed te verantwoorden blijft hetzelfde. We blijven dezelfde belangen van ruimte, economie, milieu, natuur, duurzaamheid en erfgoed etc. tegen elkaar afwegen. Ook de mogelijkheden van rechtsbescherming blijven voor een groot deel hetzelfde. Over alle regels en besluiten kan het oordeel van de rechter gevraagd worden. [Een belangrijk element van het wetsvoorstel is de participatie van burgers en bedrijven bij besluitvorming over plannen, visies en projecten](#). De wetgever verwacht daar meer draagvlak van, waardoor het vervolgtraject sneller kan lopen en de gemeente bij een eventuele rechtsgang sterker staat.

Hieronder staat een overzicht van 'functies' bij de gemeente voor welke de Omgevingswet directe gevolgen heeft. Het overzicht geeft een eerste indruk wat er voor de diverse onderdelen van de gemeentelijke organisatie verandert. Dat overzicht is een voorzichtige verkenning, want die verkenning gaan we juist samen maken. Toch is die opgenomen om een indruk te geven van hoe de Omgevingswet gaat doorwerken.

Gemeenteraad

- Kan en moet opnieuw kaders vaststellen: hoe en op wat wil de gemeente sturen in de fysieke leefomgeving, wat regelen we wel en niet?
- Moet integraal omgevingsbeleid vaststellen: de omgevingsvisie.
- Moet één omgevingsplan vaststellen voor de hele gemeente, dat alle bestemmingsplannen en omgevingsverordeningen gaat vervangen.
- Heeft bij de vaststelling van het omgevingsplan meer regelvrijheid en afwegingsruimte.
- Moet bepalen tot waar de raad zelf wil sturen en ruimte laat aan B&W.
- Moet bepalen hoe en met welk instrument gestuurd wordt: omgevingsvisie, omgevingsplan en omgevingsvergunning.
- Moet bepalen waar regels ophouden en vertrouwen begint.
- Moet de spelregels van participatie bepalen.

College van B&W

- Is bestuurlijk verantwoordelijk voor de tijdige en goede invoering van de Omgevingswet.
- Krijgt meer speelruimte en bevoegdheden bij de uitvoering van beleid.
- Stelt programma's en beleidsregels vast.
- Verleent omgevingsvergunningen en heeft daarbij meer afwegings- en afwijkingsruimte.
- Moet bepalen welke taken door de gemeente en welke door de omgevingsdienst worden uitgeoefend.
- Is bestuurlijk verantwoordelijk voor participatie, dienstverlening, toezicht en handhaving onder de Omgevingswet.

Management

- Moet voorwaarden scheppen voor de organisatie om de Omgevingswet voor te bereiden en op tijd in te voeren.
- Moet zorgen voor de aanpassing van processen, taken, kennis, competenties.
- Moet voorstel doen welke taken door de gemeente en welke door de Omgevingsdienst worden uitgeoefend.
- Moet aangeven welke ICT-voorzieningen nodig zijn.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

- Is als verlengd bestuur direct betrokken bij de uitvoering van de Omgevingswet.
- Gaat samen met de gemeenten de Omgevingswet verkennen en vertalen in mogelijkheden van uitvoering en dienstverlening.
- Moet net als gemeente zorgen voor adequate ICT-voorzieningen in eigen huis en als verbinding met de partners in uitvoering en dienstverlening.
- Moet met de gemeenten afspraken maken over uitvoering Omgevingswet.

Medewerkers

- Moeten samen integraal omgevingsbeleid opstellen i.p.v. sectoraal beleid.
- Moeten samen het omgevingsplan opstellen i.p.v. de vele bestemmingsplannen en de vele verordeningen.
- Moeten (nog meer) generalist, netwerker en regisseur zijn; worden meer afhankelijk van specialistische kennis van anderen in de eigen organisatie of van de omgevingsdienst.
- Moeten binnen de korte wettelijke termijn omgevingsvergunningen verlenen.
- Moeten sneller en efficiënter samenwerken met omgevingsdienst, andere overheden en wettelijke adviseurs.
- Gaan meer begeleiden en informatie geven en minder vergunningen verlenen.
- Moeten meer tijd besteden aan toezicht en controle, omdat meer vergunningvrij is.
- Moeten als bronhouder informatie in de landelijke gegevensloketten bijhouden (Informatiehuizen, Digitaal Stelsel Omgevingswet).

Informatie-adviseurs en ICT-ers

- Moeten mede zorgen, dat ICT-systemen voor de uitvoering van de Omgevingswet op tijd worden ingevoerd en gebruiksklaar zijn (software, standaarden, aansluiting aan landelijke systemen).
- Moeten mede zorgen, dat de eigen ICT-systemen voor integraal en zaakgericht werken, beheer en uitwisseling van gegevens en voor dienstverlening het werken met de Omgevingswet mogelijk maken.

Hieronder wordt per [werkveld](#) nader ingezoomd op de veranderingen voor medewerkers.

Ruimtelijke ordening

Deze medewerkers stellen nu ruimtelijk beleid en ruimtelijke plannen op. Ruimtelijke ordening blijft er, maar niet als zelfstandige taak met eigen plannen. De omgevingsvisie en het omgevingsplan worden de digitale opvolgers (met een heel brede scope) van de huidige Wro-digitale plannen. De medewerkers zijn bekend met processen van integratie, afweging en planvorming. Het lijkt daarom voor de hand te liggen, dat deze beleidsmedewerkers het initiatief nemen voor het opstellen van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Hiervoor worden integrale teams gevormd uit alle betrokken afdelingen. De medewerkers blijven, net als nu, betrokken bij de omgevingsvergunning in de vorm van dienstverlening en beoordeling.

Medewerkers ruimtelijke ordening stellen ook nu in vele vormen beleid en programma's op voor de fysieke leefomgeving: wonen, werken, economie, recreëren, milieu en duurzaamheid, natuur, landschap, afval, water, infrastructuur, erfgoed. Nog meer dan nu het geval is, maken ze daar integraal beleid van en nemen dat op in de gemeentelijke omgevingsvisie. Dat vraagt meer afstemming en meer samenwerking tussen de verschillende afdelingen. Ook de advisering en uitvoering van de taken op milieugebied (geluid, bodem, lucht e.d.) moeten nu worden uitgevoerd conform de Omgevingswet. Deze medewerkers moet nadenken over toepassing van zogenaamde omgevingswaarden, een soort milieunorm, die in het omgevingsplan kan worden opgenomen.

Vergunningen

Vergunningverleners zijn nu vertrouwd met de Wabo en het OLO (digitaal loket voor de omgevingsvergunning). Onder het bereik van de omgevingsvergunning gaan meer gebieden vallen: zie het kader. De proceduretermijn wordt heel kort en er staat bijna geen maat op de omgevingsvergunning. Die kan voor heel kleine zaken gelden, maar ook voor heel grote stedelijke projecten, waarbij wordt afgeweken van het omgevingsplan. De vergunningverleners moeten zorgen, dat aan alle digitale aspecten van de omgevingsvergunning wordt voldaan. Ze moeten meer gaan doen aan het begeleiden van initiatiefnemers en aan het managen van het proces van de omgevingsvergunning intern en extern. De vergunningverleners worden de regisseur van het breed inzetbare instrument omgevingsvergunning.

Toezicht en handhaving

Omdat er meer vergunningsvrij wordt, komt er meer nadruk op toezicht en controle. De taken van toezichthouders en handhavers veranderen ook door ontwikkelingen, die parallel lopen, zoals bouwtoezicht door commerciële bedrijven. Grote delen van de APV en andere verordeningen moeten worden opgenomen en geïntegreerd in het omgevingsplan. Specifieke onderwerpen (horeca, openbare veiligheid) blijven buiten de Omgevingswet en kunnen afstemmingskwesties opleveren.

Ruimtelijke projecten en vastgoed

Projectleiders krijgen binnen het fysieke domein te maken met andere manieren van sturing in het omgevingsrecht en moeten daar zelf ook vorm aan geven in de eigen projecten op het gebied van de ontwikkeling en het beheer van vastgoed. Er is al veel maatwerk in sturing met diverse vormen van participatie

Omgevingsvergunning:

Besluit inhoudende de toestemming voor een bouwactiviteit, rijksmonumentactiviteit, stortingsactiviteit op zee, brandveilig gebruik, milieuactiviteit, wateractiviteit, ontgrondingsactiviteit, plaatsing mijnbouwinstallatie, beperkingengebied-activiteit, Natura2000-activiteit, flora en fauna activiteit. Ook in een gemeentelijke, provinciale of waterschapsverordening kunnen vergunningplichtige activiteiten worden aangewezen. Een in een gemeentelijke omgevingsplan opgenomen vergunningplicht voor bijv. handeling aan gemeentelijk monument, beschermd stads- en dorpsgezicht, aanleg van een weg, vellen of kappen, geldt als omgevingsvergunning.

en cocreatie: herontwikkelingsprojecten, centrummanagement, voorzieningenbeleid, etc. Ze krijgen direct te maken met de instrumentele veranderingen van de Omgevingswet en moeten de kennis en de processen daarop aanpassen. Dat geldt zeker voor de wettelijke regeling voor gebiedsontwikkeling en kostenverhaal.

Beheer openbare ruimte

De regeling van het gebruik en het beheer van de openbare ruimte en de infrastructuur wordt onderdeel van het omgevingsplan. Dan gaat het bijvoorbeeld om wegen/parkeren, bomen, inritten, aansluitingen, e.d. De inhoudelijke taken op het gebied van aanleg en beheer van de openbare ruimte en infrastructuur wijzigen niet direct. De uitvoering van projecten zal wel volgens de juridische regels van de Omgevingswet moeten lopen.

Informatievoorziening, gegevensbeheer, ICT

Medewerkers op dit terrein moeten het digitaal werken volgens de Omgevingswet mogelijk maken. Zij moeten samen met de vakafdelingen zorgen, dat Weert wordt aangesloten op de landelijke systemen van de Omgevingswet en dat er integraal en zaakgericht kan worden gewerkt. Dit is een zeer belangrijke en uitdagende klus, waar tijdig mee moet worden gestart.

Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn

Deze beleidsafdeling houdt zich onder andere bezig met wijkgericht werken, accommodatiebeleid, gezondheid/welzijn, veiligheid, culturele instellingen. De Omgevingswet verandert daar niet direct iets aan. Wel zullen zij, als beleidsafdeling, op onderdelen betrokken worden bij de omgevingsvisie en de omgevingsplannen.